28-мĕш çул тухать. Хакĕ 20 пус.

1945
ИЮЛЬ
14
ШАМАТКУН
134(6885) №

ЧĂВАШ КОММУНИ

Пĕтĕм тĕнчери пролетарисем, пĕрлешĕр!

ВКП(б) Обкомĕпе Шупашкар хула комитечĕн, ЧАССР Верховный Совечĕн тата Шупашкар хула Совечĕн хаçачĕ

ВКП(б) Чăваш Обкомĕнче

Хĕрлĕ Çартан киле таврăнакан çынсене кĕтсе илме хатĕрленесси çинчен

ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ Хĕрлĕ Çартан киле таврăнакан çынсене кĕтсе илессине тата вĕсене ĕçе вырнаçтарассине организацилеме республикăра комисси туса унăн составне çирĕплетнĕ. Çав комиссине Хĕрлĕ Çартан киле таврăнакан çынсене кĕтсе илес тата вĕсене ĕçе вырнаçтарас тĕлĕшпе туса ирттермелли мероприятисене палăртса хума хушнă. Парти горкомĕсемпе райкомĕсене çартан киле таврăнакан воинсене кĕтсе илме тата ĕçе вырнаçтарма хулари тата районри комиссисем тума хушнă.

ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ парти горкомĕсемпе райкомĕсене çартан киле таврăнисемпе ĕççыннисен тĕлпулăвĕсене организацилеме хушнă, çав тĕлпулусенче докладсем, калаçусем ирттермелле, художествăллă пултарулăх коллективĕсен выступленийĕсем тумалла. Чугун çул станцийĕсенче, пристаньсенче, театрсенче, клубсенче, вулав çурчĕсенче çартан таврăнакан воинсене ăшшăн саламлакан лозунгсемпе плакатсем çакăнса тăмалла.

Чăваштпотребсоюз тата ĕççыннин депутачĕсен Шăмăршă, Хĕрлĕ Чутай, Çĕрпӳ, Ишлей, Комсомольски, Чкаловски, Йĕпреç, Улатăр, Калинино, Сĕнтĕр тата Вăрнар райсовечĕсене çартан таврăнакан воинсем валли район центрĕсенче чайпайсем, кĕтсе лармалли пӳлĕмсем организацилеме, çав пунктсене хаçатсем, журналсем, сĕтел çинче вылямалли вăййăсем (шахматсем, шашкăсем, доминосем) çителĕклĕ пама хушнă.

ВКП(б) Обкомĕн бюровĕ партин Канаш, Улатăр тата Шупашкăр горкомĕсене тата горсовет исполкомĕсен председателĕсене киле таврăнакан çар çыннисене кĕтсе илме июлĕн 20-мĕшĕнчен кая юлмасăр хăйне уйрăм çуртсем уйăрса хурса, вĕсене йĕркелесе çитерме хушнă, çав çуртсенче юридически ыйтусемпе, çуртйĕр ыйтăвĕсемпе, çаван пекех тата киле таврăнакан çар çыннисене ĕçе вырнаçтарас ыйтусемпе справкăсем параканскетелсем, паспорт сĕтелĕсем, буфетсем, парикмахерскисем, атă-пушмакпа тумтир юсамалли мастерскойсем организацилемелле.

Ĕççыннин депутачĕсен район Совечĕсен исполкомĕсем киле таврăнакан çар çыннисене станцисемпе пристаньсенчен колхоз транспорчĕпе хăйсен ялне илсе çитерес ĕçе организацилемелле.

ВКП(б) горкомĕсемпе райкомĕсен предприятисемпе учрежденисенче тата совхозсенче ĕç вăйĕ мĕн чухлĕ кирлине, çаван пекех тата колхозсенче ертсе пыракан ĕçсенче ĕçлеме мĕн чухлĕ çын кирлине шута илмелле, çавна шута илнĕ тăрăх кăра çартан таврăнакан çынсене ĕçе вырнаçтарма хулари тата районри комиссисем тума хушнă.

Фабрикăсемпе заводсен тата совхозсен директорĕсен пĕччен çынсем валли хăйне уйрăм пӳлĕмсем-общежитисем организацилемелле, çав пӳлĕмсене çартан таврăннă çынсене вырнаçтармалла, вĕсене выртсатăмалли вырăнсем памалла. ВКП(б) горкомĕсемпе райкомĕсен тата ĕççынни депутачĕсен хуласемпе районсенчи Совечĕсен исполкомĕсем, парти, комсомол тата Совет активне хутшăнтарса, çар çыннисен çемьисен пурнăç условийĕсене халех тĕрĕслесе тухмалла, çав çемьесенчен налогсем, ялхуçалăх продукчĕсем тĕрĕс илнипе илменнине, вăл çемьесем пенсисемпе пособисене вăхăтра тата тĕрĕс илсе тăнипе тăманнине тĕрĕслесе тухмалла, асăрханă йăнăшсене пурне те çийĕнчех тӳрлетмелле. Çартан киле таврăннă воинсене хăйсен çуртйĕрĕсене юсама пулăшмалла.

ВЛКСМ Обкомне çартан киле таврăнакан воинсене кĕтсе илмелли пунктсенче тата хуласемпе район центрĕсенче чайпайсемпе кĕтсе лармалли пӳлĕмсенче ĕçлеме, çаван пекех тата çар çыннисен çемьисене, кирлĕ пулсан, хваттĕрсемпе хуралтăсене хĕле валли хатĕрлеме пулăшма комсомолецсене мобилизацилеме хушнă.

Çартан киле таврăнакан çынсене мĕнле кĕтсе илни çинчен хаçатсен тăтăшах сырса тăмалла.

Железнодорожниксем киле таврăнакан воинсене чугунçулсем тăрăх куçарма тытăннă

Çулйĕр Халăх Комиссариачĕн Центральнăй Военнăй Отделĕн Начальникĕпе техникăлла çарсен генерал-майорĕпе Белов юлташпа калаçни

ТАСС корреспонденчĕ Çулйĕр Халăх Комиссариачĕн Центральнăй Военнăй Отделĕн Начальникĕпе техникăлла çарсен генерал-майорĕпе Белов юлташпа калаçса илнĕ. Белов юлташ çапла каланă:

— Совет Союзĕнчи чугун çулсем киле таврăнакан воинсене куçарма тытăнчĕç ĕнтĕ.

Чугун çул станцийĕсенче кирлĕ çĕрте пур тĕлте те воинсем валли апат-çимĕç пунктĕсем уçнă, вĕсенче иртсе кайкан фронтовиксем вĕри апат çиме пултараççĕ. Агитаци пунктĕсене нумайлатнă, унта Хĕрлĕ Çăран паттăр боецĕсем поездсем пырасса кĕтсе тăнă вăхăтра хăйсен вăхăтне культурăллă ирттерме пултараççĕ.

Пассажирски поездсенче кашничех çартан таврăнакан офицерсемпе сержантсем тата салтаксем валли икшер вагон уйăрса хураççĕ.

Киле таврăнакан воинсене чылайăшне санитарнăй поездсемпе илсе каяççĕ. Ку поездсен вагонĕсене питĕ лайăх тунă. Апат-çимĕç уйрăм кухньăсенче хатĕрлеççĕ. Санитарнăй поездсен медицина работникĕсем çав поездсем çине ларнă боецсемпе офицерсене пулăшса пыраççĕ.

Çулйĕр Халăх Комиссарĕ çул начальникĕсене Хĕрлĕ Çартан таврăнакан воинсене чугун çулсем çинче пĕр кăлтăксăр лайăх пăхма, вокзал пӳлĕмĕсене таса та лайăх тытма, санитари тĕлĕшĕнчен пăхса тăрассине вăйлатма хушнă.

Киле таврăнакан воинсен пĕрремĕш эшелонĕсем хăйсен тăван хулисене çитме пуçларĕç те ĕнтĕ. Çапла, июлĕн 12-мĕшĕнче Ленинград хулине икĕ эшелон çитнĕ.

Совет Союзĕн железнодорожникĕсем, Отечественнăй аслă вăрçă вăхăтĕнче фронт хушнă боевой заданисене чыслăн пурнăçа кĕртсе пынăскерсем, Хĕрлĕ Çартан таврăнакан çĕнтерӳçĕ-воинсене киле пĕр кăлтăксăр лайăх куçарса тăрас ответлă задачăна та чăнлăхпех лайăх пурнăçа кĕртме пултарĕç. Вĕсем, хăйсен мĕнпур вăйне хурса, боецсемпе офицерсене чугун çул тăрăх хăйсен тăван хулисемпе ялĕсене хăвăртрах та лайăхрах çитерме тăрăшса ĕçлĕç. (ТАСС).

Хĕрлĕ Çартан киле таврăнакан воинсене кĕтсе илме хатĕрленеççĕ

Канашри предприятисемпе учрежденисем Хĕрлĕ Çартан киле таврăнакан паттăр воинсене кĕтсе илме хатĕрленеççĕ.

Чугунçул вокзалĕнче вĕсене валли культурăллă та лайăх канма ятарласа пӳлĕмсем уйăрнă. Вăл пӳлĕмсенче партипе совет активĕнчен дежурнăйсем ĕçлеççĕ. Кунта воинсем валли лекцисемпе докладсем пуçарăççĕ, кино кăтартаççĕ. Вокзала тата воинсем валли уйăрнă пӳлĕмсене лозунгсемпе, плакатсемпе илемлетнĕ, унтах тата хаçат витринисем пур, куçса çӳрекен библиотека пулать тата художествăллă пултарулăх кружокĕсем выступленисем тума хатĕрленеççĕ.

Вокзалран инçе мар столовăй тата медицина пунктĕ ĕçлет, ĕçмелли тĕрлĕ шывсем сутакан киоск уçнă.

Хулари тата чугунçул çинчи мунчасене пĕр чарăнмасăр ĕçлемелле туна, санпропускник ĕçне лайăхлатнă.

Районри колхозсене килекен воинсем валли колхозсем район центрне дежурнай лашасем ярăççĕ.

Çак кунсенче Хĕрлĕ Çăран паттăр воинĕсене кĕтсе илме хатĕрленес тĕлĕшпе кунта Хусан чугунçул управленийĕ чугунçул çинчи тата хулари партипе совет руководителĕсен канашлăвне иртернĕ.

Колхозниксен квалификацине хăпартасси

Вăрçă вăхăтĕнче районри колхоз шкулĕсем çĕршер пин полеводсем, животноводсем, бригадирсем, вылăх-чĕрлĕх фермисен заведующийĕсем, счетоводсем вĕрентсе кăларнă. Кăçал пĕр РСФСР-та кăна колхоз шкулĕсенче 50 пин çын ытла вĕренет.

Пĕр çул вĕрентекен ялхуçалăх шкулĕсем пысăк квалификациллĕ работниксем хатĕрлеççĕ. Вăл шкулсене 7 çултан кая мар вĕреннĕ колхозниксемпе колхозницăсене илеççĕ. Ун пек шкулсем пуринчен ытла ялхуçалăх аслă шкулĕсем, техникумсем, çавăн станцийĕсем çумĕнче уçăлаççĕ. Шкул çумĕнче вĕренӳпе подсобнăй хуçалăхсем тăваççĕ. Вĕсенче ялхуçалăх инвентарĕ, тракторсем, комбайнсем тата ытти тех пур. РСФСР-та çаван пек шкулсем 300-е яхăн уçнă. Вĕсенче халĕ 24.000 çын вĕренет.

Кĕске вăхăт хушши вĕренмелли курссенче (икĕ эрнерен пуçласа 3 уйăх таран вĕрентекенинсенче) массăллă квалификацилĕ работниксене (уйрăм культурăсен специалисчĕсене, яровизаторсене, каучуководсене, дояркăсене, кролиководсене, пчеловодсене тата ытти тех) хатĕрлеççĕ. Россия федерацине кĕрекен облаççенче, крайсенче тата республикăсенче çавăн пек курссенче 52.000 колхозник вĕренет. Кăçал вăл курссенчен 930.000 çын вĕренсе тухнă.

РСФСР-ти пĕр миллиона яхăн колхозниксемпе колхозницăсем кружоксенче, семинарсенче вĕреннĕ. Вĕсене унта агрономсем, зоотехниксем, ветеринари врачĕсем тата опытник-колхозниксем вĕрентнĕ. (ТАСС).

СССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ПРЕЗИДИУМĔН УКАЗĔ

Чăваш республикинчи колхозниксемпе колхозницăсене, ялхуçалăх, промышленность, культурăпа искусство работникĕсене орденсемпе тата медальсемпе наградăласси çинчен

(Юлашки. Пуçламăшĕ 131, 132 тата 133-мĕш номерсенче).

«ЕÇРЕ ПАЛĂРНĂШАН» МЕДАЛЬПЕ

38. Петр Леонтьевич **Леонтьева**—Елчĕк районĕнчи Ворошилов ячĕпе тăракан колхоз бригадирне.

39. Валентин Лукич **Лукина**—Вăрнар МТС-ĕнчи комсомолецсемпе çамрăксен трактор бригадин бригадирне.

40. Мария Николаевна **Мазованă** — Комсомольски районри «Мурат» колхоз бригадирне.

41. Григорий Сергеевич **Мамонтова** — механика, Йĕпреç МТС-ĕнчи мастерской заведующине.

42. Григорий Гаврилович **Мардарейкина**—Етĕрне районĕнчи Буденный ячĕпе тăракан колхоз председательне.

43. Надежда Алреевна **Марковăна** — Шупашкарти Ленин ячĕпе тăракан çĕвĕ фабрикинчи закройщицăна.

44. Константин Ксенофонтович **Мартынова**—Елчĕк районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхозри старши конюха.

45. Михаил Иванович **Мельникова**—Чăваш АССР-ĕнчи Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн лаша ĕрчетес тĕлĕшпе ĕçлекен управленин начальникне.

46. Анастасия Филипповна **Мельниковăна**—Октябрьски районри Шупашкар Есмĕлри колхозри сысна пăхакана.

47. Зинон Михайлович **Миловидова** — Чăвашсен государствăн педагогика институт директорĕн наука тата вĕренӳ пайĕ енĕпе ĕçлекен заместительне.

48. Николай Петрович **Минеева**—Шупашкарти водосветри электроцех начальникне.

49. Аркадий Александрович **Мирошника**—Чăваш АССР Совнаркомĕн ялхуçалăх тĕлĕшпе ĕçлекен консультантне.

50. Сергей Иосифович **Митронина** — Канашри ялхуçалăх механизацийĕн шкулĕнчи вĕренӳ пайĕн заведующине.

51. Иван Иванович **Михайлова**—Çĕмĕрле МТС-ĕнчи комбайнера.

52. Николай Никитич **Мокеева**—Хĕрлĕ Чутай районĕнчи «Совет» колхоз председательне.

53. Николай Максимович **Мосолова** — Куславкка районĕнчи Калинин ячĕпе тăракан колхоз председательне.

54. Григорий Иванович **Налимова** — Муркаш районĕнчи «Восток» колхоз председательне.

55. Федор Васильевич **Нежнова**—Сурмайдан МТС-ĕнчи трактор бригади бригадирĕн помощникне.

56. Николай Степанович **Немакова** — Çĕмĕрле районĕнчи Ленин ячĕпе тăракан колхозри пахчасемĕç тăвакан бригадира.

57. Акулина Николаевна **Николаевăна** —Комсомольски районри «Трактор» колхозри МТФ заведующине.

58. Александр Николаевич **Николаева**—Вăрнар районĕнчи «Дружба» колхоз бригадирне.

59. Варвара Николаевна **Николаевăна** —Канаш хулинчи «Первое мая» артельри токаре.

60. Иван Николаевич **Николаева**—Калинино райĕçĕрĕç пайĕн заведующине.

61. Илья Кузьмич **Огнева** — Сĕнтĕр районĕнчи Пушкăртри фельдшер пунктĕн заведующине.

62. Иван Петрович **Овчинникова** — Шупашкар хулинчи табак фабрикинчи пирус тăвакан цех начальникне.

63. Иван Осипович **Осипова**—Çĕмĕрле районĕнчи «Комбайн» колхоз председательне.

64. Алексей Павлович **Павлова**—Тăвай районĕнчи Киров ячĕпе тăракан колхозри сысна фермин заведующине.

65. Агафья Павловна **Павловăна**—Шупашкар хулинчи «Кожупряжь» артельри работницăна.

66. Зинаида Алексеевна **Павловăна** — Вăрнар районĕнчи больница врачне.

67. Марфа Пегаевна **Пегаевăна**—Шупашкарти ликерпа эрех заводĕнчи эрех тултаракан цех начальникне.

68. Константин Федорович **Поленова**—Канашри пир-авăр фабрикин цех заведующине.

69. Евдокия Федоровна **Полякovăна** — Сĕнтĕр районĕнчи «Колос» колхозри ферма заведующине.

70. Михаил Прохорович **Прохорова** — Чăваш АССР Верховный Совечĕн юридически группăн заведующине.

71. Анна Ивановна **Рычковăна**—Шупашкар хулинчи арлакан фабрикăн заведующине.

72. Степан Петрович **Сазоненкова** — Улатăр вăрманпромхозĕнчи вăрман касакана.

73. Илларион Никифорович **Северова**—Шăхасан МТС-ĕнчи старши механика.

74. Пелагея Акимовна **Семакинăна** — Улатăр районĕнчи «Красная звезда» колхозри ферма заведующине.

75. Кирилл Семенович **Семенова** — Вăрнар районĕнчи «Большевик» колхоз председательне.

76. Зоя Семеновна **Семеновăна**—Шупашкар районĕнчи «Первое мая» колхоз бригадирне.

77. Иван Сергеевич **Сергеева**—Шупашкар МТС-ĕнчи тракториста.

78. Клавдия Ивановна **Сергеевăна** — Куславкка районĕнчи «Правда» колхоз бригадирне.

79. Георгий Осипович **Скворцова**—Çĕрпӳ районĕнчи «Чуваш ЦИК» колхоз председательне.

80. Елена Афанасьевна **Смирновăна**—Ишлей районĕнчи «Гвардия» колхоз председательне.

81. Феодосия Яковлевна **Смирновăна**—Елчĕк районĕнчи Вăрăм Хăва ял Совет председательне.

82. Екатерина Степановна **Степановăна**—Октябрьски районри Хуракассинчи фельдшер пунктĕн фельдшерицине.

83. Матрена Степановна **Сушковăна**—Шупашкар хулинчи тир-сăран комбинатĕнчи штамповщицăна.

84. Василий Алексеевич **Тимофеева** — Шăмăршă районĕнчи «Заря» колхоз председательне.

85. Василий Тимофеевич **Тимофеева**—Куславкка районĕнчи «Правда» колхоз председательне.

86. Александр Титович **Титова**—Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссарĕн производство управленийĕн начальникне.

87. Иван Васильевич **Троицкие**—Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссарĕн заместительне.

88. Михаил Филиппович **Тумарева** — Улатăр районĕнчи Калинин ячĕпе тăракан колхоз председательне.

89. Илья Федорович **Федорова**—Красноармейски районри Ильич ячĕпе тăракан колхоз председательне.

90. Михаил Федорович **Федорова**—Чурачăк районĕнчи «Молодая сила» колхозри сысна пăхакана.

91. Анна Лаврентьевна **Фроловăна** — Кувакино районĕнчи апат-çимĕç комбинатĕнчи цех начальникне.

92. Андрей Яковлевич **Чечнева**—Шупашкар районĕнчи «Осоавиахим» колхоз председательне.

93. Василий Семенович **Шамякина** — Йĕпреç районĕнчи «Красный фронтовик» колхозри старши конюха.

94. Анна Семеновна **Щипцовăна**—Канаш районĕнчи «Красное пламя» колхоз бригадирне.

95. Петр Григорьевич **Яковлева**—Первомайски районри Шурут больницин врачне.

96. София Федоровна **Ястрана**—Элĕк районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхоз председательне.

97. Никанор Андреевич **Ятманова**—Советски райĕçĕрĕç пайĕн заведующине.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. КАЛИНИН.

СССР Верховный Совет Президиумĕн Секретарĕ А. ГОРКИН.

Мускав, Кремль. 1945 çулхи июлĕн 6-мĕшĕ.

Англи профсоюзĕсен делегацийĕ Мускава килни

Июлĕн 12-мĕшĕнче, хура металлургире ĕçлекен рабочисен профсоюзĕн Центральнăй Комитечĕ чĕннипе, Англин тимĕр-тăмăр тата хурçă промышленноçĕнче ĕçлекен рабочисен профсоюзĕн делегацийĕ Мускава çитнĕ. Делегаци пуçлăхĕ—Англири тимĕр тата хурçă промышленноçĕнче ĕçлекенсен профсоюзĕн генеральнăй секретарĕн заместителĕ Линкольн Эванс. Делегаци членĕсем çаксем: профсоюз исполкомĕн членĕсем—производствăра ĕçлекен рабочисем Х. Дэвей, И. Робертс, Дж. Б. Линч тата профсоюзăн районсенчи руководителĕсем Х. Дуглас, Т. Михен, Дж. Уильямс.

Аэродромра хăнасене çаксем хирĕç тухса кĕтсе илнĕ: ВЦСПС-ăн пĕтĕм тĕнчери профсоюзсемпе çыхăнса тăрас тĕлĕшпе ĕçлекен отделĕн заведующийĕ М. И. Кузнецов, Хура металлургире ĕçлекен рабочисен профсоюзĕн Центральнăй Комитечĕн председателĕ М. Е. Евстратов, Хура металлургин Халăх Комиссарĕн Заместителĕ А. Г. Шереметьев, ВЦСПС-ăн ответлă работникĕсем, совет пичечĕн представителĕсем. (ТАСС).

А. Н. Радищев ячĕпе уçнă музей 60 çул тултарать

Саратов хули варринче, сулхăн садра, илемлĕ çурт ларать. Унта государствăн А. Н. Радищев ячĕпе уçнă художество музейĕ вырнаçнă. Вăл Совет Союзĕнчи пысăк пахалăхсенчен пĕри шутланать. Музее 1885 çулта вырăссен паллă художникĕ А. П. Боголюбов хăйĕн асламашĕн А. Н. Радищевăн ятне хисеплесе уçнă. Çак кунсенче Саратоври организацисем Радищев музейĕ 60 çул тултарнине палăртаççĕ.

Халĕ музей фончĕсенче 9.000 экспоната яхăн шутланать. «Радищев кĕтесси» текен материалсем питĕ интереслă.

(ТАСС).

Ĕççыннин депутачĕсен райсовечĕсен исполкомĕсемпе ВКП(б) райкомĕсем тăратнă тăрăх, вылăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли государство планне ăнăçлă тултарнăшăн тата вылăх-чĕрлĕх тухăçлăх не ӳстернĕшĕн малта пыракан çав колхозсемпе колхозниксене республикă ри ХИСЕП ХĂМИ çине кĕртнĕ:

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОН ТАРАХ:

66. Энтри Пасар ял Советĕнчи «Новая жизнь» колхоз (председателĕ Е. К. Кузьмин юлташ, ферма заведующийĕ М. С. Семенов юлташ) вылăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли плана майракаллă шултăра вылăх енĕпе 100 процент, сыснасем енĕпе 125 процент, сурăхсем енĕпе 110 процент, кайăк-кĕшĕк енĕпе 100 процент тултарнă. Государствăна çулталăкшăн аш-какай 115 процент, сĕт 62 процент, çăмарта 66 процент, çăм 100 процент панă.

67. «Красный Октябрь» колхозри ăратлă лаша фермин заведующийĕ Я. Н. Печников юлташ лаша ĕрчетес енĕпе плана 160 процент тултарнă. 26 кĕсререн 20 тиха илсе сыхласа хăварнă.

УЛАТĂР РАЙОНĔ ТАРАХ:

68. «Заветы Ильича» колхоз (председателĕ Акимов юлташ) вылăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли плана лашасем енĕпе 100 процент, майракаллă шултăра вылăх енĕпе 100 процент, сурăхсем енĕпе 155 процент тултарнă.

69. «Путь Ильича» колхоз (председателĕ Яблонский юлташ) вылăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли плана лашасем енĕпе 100 процент, майракаллă шултăра вылăх енĕпе 102 процент, сурăхсем енĕпе 113 процент тултарнă.

70. «Красная звезда» колхоз (председателĕ Ахантьев юлташ) вылăх-чĕрлĕх ĕрчетмелли плана майракаллă шултăра вылăх енĕпе 104 процент, сыснасем енĕпе 101 процент, сурăхсем енĕпе 145 процент тултарнă.

„Комсомольская правда“ тата „Пионерская правда“ хаçатсене СССР орденĕсене пани

СССР Верховный Совет Президиумĕн Председателĕ М. И. Калинин юлташ «Комсомольская правда» хаçата 1-мĕш степень Отечественнăй вăрçа орденĕ тата «Пионерская правда» хаçата Ĕçлĕх Хĕрлĕ Ялав орденĕ панă.

Орденсем панă чухне ВЛКСМ Центральный Комитечĕн секретарĕ О. П. Мишакова тата ВЛКСМ Центральный Комитечĕн пропаганда отделĕн заведующийĕн заместителĕ М. И. Котов пулнă. «Комсомольская правда» хаçатăн редакторĕ Б. С. Бурков хаçат работникĕсен, çамрăк корреспондентсен тата вулакансен ячĕпе Правительствăна, партие тата Сталин юлташа аслă наградӑшăн тав тунă.

«Пионерская правда» хаçатăн ответлă редакторĕ В. Г. Губарев та сăмах тухса каланӑ.

М. И. Калинин юлташ «Комсомольская правда» редакцине тата унпа пĕрле пĕтĕм комсомола, çаван пекех «Пионерская правда» редакцине, «Пионерская правда» хаçата вулакан пионерсемпе ачасене Правительствăн аслă наградине илнипе тав тунă.

— «Комсомольская правда» хаçата,— тенĕ вăл,—саламлама ирĕк парсамăр.

Эпĕ ăна, чи малтан, çакăншăн саламлатăп: вăл хăйĕн ĕçĕн результачĕсене практикăра—çапăçу хирĕсенче, фабрикăсемпе заводсенче, колхозсемпе совхозсенче—пирĕн çамрăксем хăйсен Тăван çĕршывне çав тери парăнса ĕçленинче, вĕсен патриотизмĕ питĕ вăйлă пулнинче, вĕсем социализмлă государствăна, унăн Правительствине тата халăхсен çулпуçне Сталин юлташа чун-чĕререн парăнса тăнинче курчĕ; çаксем яланах, пурнăçри ытла йывăр вăхăтсенче, совет çамрăкĕсене пулăшса пынă; иккĕмĕшĕнчен, эпĕ ăна çакăншăн саламлатăп: вăл хаçат комсомол руководствинче чылай пысăк пулăшу пачĕ, пĕтĕм совет çамрăкĕсене вĕрентсе пычĕ тата çамрăксем ĕçе кăна мар, пĕтĕм совет халăхĕ умĕнче пысăк авторитетлă пулса тăчĕ.

«Пионерская правда» хаçат та пит пысăк ĕç туса ирттерчĕ. Вăл ĕçĕн пахалăхĕ çакăнта: пĕрремĕшĕ, çынсем пурнăçăн малтанхи утăмĕсенченех, çамрăкранах хаçатсем вулама, общественнăй пурнăçпа пурăнма вĕренеççĕ. Вĕсен ăстăнĕ ĕлĕкхи пек ăнсăртран ӳссе пымасть. Ĕлĕкхи вăхăтра этем 40 çула çитичченех ним пĕлмесĕр пурăнма пултарнă. 40 çула çитсен, парти работникĕсем пулăшмасăр е ăнсăртран килекен çăлтăвсене пуля, сасартăк тăна кĕме пултарнă. Пионерсем апла мар, вĕсен ăс-тăнĕ хуллен тата пĕрмаях аталанса пырать; иккĕмĕшĕнчен, вĕсен ăс-тăнĕ анлăланса пырать тата активлă пурнăçа хутшăнас килни ӳссе пырать. Вĕсенчен çамрăкранах пурнăçпа йăлăхса çитнĕ пирки малалла нимĕн те курман çынсем пулса ан тăччăр, вĕсен активлăхĕ, пурнăçшăн тăрăшни, ĕçлĕн тăрăшни ӳссе пымалла пултăр. «Пионерская правда» çак ĕçе туса пымалла та ĕнтĕ».

Юлашкинчен, М. И. Калинин юлташ хаçат работникĕсене çав йывăр, хисеплĕ тата питĕ кирлĕ ĕçре ăнăçусем тума сĕннĕ.

РСФСР шкулĕсен тава тивĕçлĕ учителĕсемпе РСФСР тава тивĕçлĕ врачĕсене хисеплĕ грамотăсем пани

1945 çулхи июлĕн 11-мĕшĕнче, кăсхи пе 10 сехетре, Шупашкарта, Советсен çуртĕнче, РСФСР шкулĕсен тава тивĕçлĕ учителĕсемпе РСФСР тава тивĕçлĕ врачĕсене хисеплĕ грамотăсем пачĕç.

Хисеплĕ грамотăсене РСФСР Верховный Совет Президиум Председателĕн Пĕрремĕш Заместителĕ И. А. Власов юлташ пачĕ.

Халăха çутта кăларас ĕçре питех те пысăк ĕçсем тунăшăн РСФСР шкулĕсен тава тивĕçлĕ учителĕн хисеплĕ грамотине çаксем илчĕç: Шупашкарти 1-мĕш номерлĕ вăтам шкулта ĕçлекен учительница Елизавета Павловна Александрова, Сĕнтĕр районĕнчи Нискассинчи çичĕ çул вĕренмелли шкулта ĕçлекен учитель Александр Васильевич Васильев, Комсомольски районри Луцковски пуçламăш шкулта ĕçлекен учитель Константин Васильевич Волков, Улатăрти 7-мĕш номерлĕ вăтам шкулта ĕçлекен учительница Мария Ивановна Галкина, Канашри 2-мĕш номерлĕ вăтам шкулта ĕçлекен учительница Ирина Петровна Ермошкина, Канаш районĕнчи Аччари çичĕ çул вĕренмелли шкулта ĕçлекен учитель Никандр Николаевич Максимов, Çĕмĕрле районĕнчи Мăн Улхашри вăтам шкулта ĕçлекен учительница Иранда Семеновна Павлова тата Улатăрти 7-мĕш номерлĕ вăтам шкулта ĕçлекен учительница Валентина Дмитриевна Распопова.

Халăх сывлăхне сыхлас ĕçре питех те пысăк ĕçсем тунăшăн РСФСР тава тивĕçлĕ врачĕн хисеплĕ грамотине республикăри санитари эпидемиологи станцийĕн директорĕ Прокопий Николаевич Журин, республикăри малари станцийĕн директорĕ Вина Николаевна Луппова тата Шупашкарти Чăваш АССР-ĕ 10 çул тултарнă ятпа тăракан Поликлиникăн главнăй врачĕ Петр Николаевич Осипов юлташсем илчĕç.

Хисеплĕ грамотăсем илнĕ хыççăн РСФСР шкулĕсен тава тивĕçлĕ учителĕсемпе РСФСР тава тивĕçлĕ врачĕсене малашне татах та пысăкрах ăсчăхусем тума сывлăх суначĕ.

Тырпул пухса кĕме хатĕр пулар

Калинино районĕнчи «Правда» колхоз (председателĕ Г. Прохоров юлташ) пысăках мар, унта пурĕ те икĕ бригада кăна. Халĕ кашни бригадăрах тырпул пухса кĕртме хатĕрленеççĕ. Колхозăн 11 гектар улăх тата 35 гектар акнă курăксем пур, утă çулса пухма колхоз пур енчен те тĕплĕн хатĕрленсе тухрĕ. Утă çулма пултаракан кашни çын валли çава туптаса хунă, 130 лапатка пур. Сенĕксем, кĕреплесем çителĕклĕ. Колхоз çĕртме сухи туса пĕтернĕ, çĕртме пуссине 5.222 лав тислĕк тăкнă. Тырă вырма тухиччен тырă калчине, пахча-çимĕçе пĕтĕмпех сумкурăкĕнчен тасатнă.

Колхозăн 2 жнейка, 1 лобогрейка пур, вĕсем ĕçлеме хатĕр. Жнейкăсемпе курсран вĕренсе тухнă С. Константиновпа А. Ананьев юлташсем ĕçлеççĕ. Колхозăн икĕ молотилка пур, вĕсене моторпа ĕçлеттерме юсаса лартнă. Авăн çапма ятарласа 2 тонна нефть хатĕрленĕ. Молотилкăсемпе электромотора витнĕ ятем çине вырнаçтарса лартнă.

Колхоз çителĕклĕ таран вĕрен-пăявсем, михĕ-шăналăксем хатĕрлесе хунă. Колхозăн 12 амбар пур, вĕсенчен 10-шне тасатса дезинфекцилесе хунă, икĕ амбарне юсаса пĕтереççĕ. Итемрен кĕрекен тырра виççе илме тараса çителĕклĕ, вĕсене тĕрĕсленĕ тата кирлĕ вырăна вырнаçтарнă. Колхозра урапасем çителĕклĕ. Колхоз тырпул пухса кĕртме уйрăм план тунă. Çав план тăрăх, ырашпа кĕрхи тулла 6 кун хушшинче вырса тата капана хывса пĕтермелле. Кашни бригадăрах опытлă ватă колхозниксене капан тума уйăрнă. Тырă вырма тухнă хыççăн виççĕмĕш кунне ыраш çапма тата государствăна обязательство тăрăх тырă памалла тытăнаççĕ.

— Кăçал пирĕн ыраш та, кĕрхи тулă та вăйлă. Тулă кăçалхи пек нихăçан та лайăх пулман. Кашни гектартан 30 центнер тулă илессе шанкăс тăратнăр. Тырăсене вăхăтра тата пĕр тăвăксăр пухса кĕртме пур условиксем те çителĕклĕ,— тет колхоз председателĕ, орденоносец Г. П. Прохоров юлташ.

(Хамăр инф.).

* * *

Çĕрпÿ районĕнчи «13 лет Октября» колхоз тырпул пухса кĕртме япăх хатĕрленет. Колхозăн инейкине юсама та тытăнман. Урапасем çителĕклĕ, анчах та вĕсем çурри ытла çĕмĕрĕлсе пĕтнĕ. Михĕ-шăналăксем, вĕрен-пăявсем çителĕксĕр тата машинăсене сĕрме мазь та тикĕт те çук. Тырă хумалли складсене юсаман, дезинфекци туса тасатман.

«13 лет Октября» колхозра тырпул пухса кĕртме лайăхрах хатĕрленме пур условиксем те çителĕклĕ. Колхоз председателĕн Клементьевăн çăвăрнăçусăрлăхĕпе унăн ĕçри ответсăрлăхне пула кăна тырпул пухса кĕртме хатĕрленес ĕç юлса пырать.

Колхозăн уйăрĕсенче çумкурăкĕ кашласа ларать. Анчах та çак вăхăта çитсе те сум çумлама тытăнман.

Н. СЕРГЕЕВ.

Чугун çул валли—вутă

Йĕпреç вăрманпромхозĕн коллективĕ, Вăрнар вăрманпромхозĕн коллективĕпе ăмăртса ĕçлесе, II-мĕш кварталта чугун çул транспорчĕ валли вутă хатĕрлемелли плана иртерсе тултарчĕ. Июнĕн 30-мĕшĕ тĕлне ирсен, квартални плана кăсас енĕпе 160 процент, турттарас енĕпе 120 процент тултарнă. Çăвăн пекех шахтăсене çирĕплетмелли материалсем хатĕрлемелли задание те ăнăçлăн пурнăçланă.

Пирĕн вăрманпромхозра, хамăран работницăсемĕр пуçне, Шупашкар, Çĕрпÿ тата Йĕпреç районĕсенчен мобилизациленĕ колхозниксемпе колхозницăсем ĕçленине палăртмалла.

Чăваш республики 25 çул тултарас умĕн пынă ăмăртура вăрманта ĕçлекенсем хăйсен ĕç тухăçлăхне ÿстерчĕç. Çĕрпÿ районĕнчи «Красные Тишши» колхоз членĕсем А. Ильин, Ф. Михайлова нормăпа пăхнинчен 1,5 хут ытларах вутă турттараççĕ. Çак районри «Малалла» колхозран пынă М. Ильина, А. Романова, Х. Петрова тата О. Чураева, лучковăй пăчкăпа ĕçлесе, вутă касмалли нормăна 155—175-шер процент тултараççĕ. Шупашкар районĕнчи «Красный флот» колхоз членĕ М. Гаврилов кашни кун 20 кубометр вутă турттарса тухать.

П. ФЕДОРОВ,
Вăрманпромхоз директорĕ.

АМĂРТУРА ТУНĂ ÇИТЕН�Ÿ

Шупашкарти промкомбинат коллективĕ республика юбилейĕ умĕнхи социализмăлă ăмăртура çитенÿ турĕ: июнь уйăхĕнчи производство планне ăнăçлăн тултарчĕ.

Цехсем хушшинчи ăмăртура тимĕр-тăмăр цехĕ мала тухнă. Вăл цех уйăхри задание 123 процент тултарнă. Çăматă йăвалакан цех та иртнĕ уйăхра планпа пăхнинчен нумайрах продукци туса кăларнă.

Чăваш халăх уявне лайăхрах кĕтсе илессишĕн кĕрешсе, комбинатри чылай рабочисемпе работницăсем хăйсен ĕç тухăçлăхне ÿстернĕ. Çăматă йăвалакан цехри М. Агачева, Д. Федосеева, М. Павлова тата А. Андреева работницăсем уйăхри нормăна 1,5 хут иртерсе тултарнă. Тимĕр-тăмăр цехĕнчи В. Агеев, Н. Сниткин тата Г. Михайлов мастерсем нормăран 4—5 хут тухăçлăрах ĕçленĕ.

Комбинат коллективĕ çак уйăхра та хăвăртлăхсене чакармасăр ĕçлет.

Çĕнĕ ĕрену çулне хатĕрленеççĕ

ШАХАСАН. Тури Сурăмри пуçламăш шкулта (заведующийĕ П. Федорова юлташ) çĕнĕ ĕрену çулне лайăх хатĕрленеççĕ. Халĕ çитес ĕрену çулĕнче 1-мĕш класа ĕренме пымăлли ачасене шута илсе тухнă. Трахомăпа чирлĕ ачасене ĕрену çулĕ пуçланиччен сыватас тĕлĕшпе çине тăрсах ĕçлеççĕ. Ашшĕ-амăшĕсем те хăйсен ачисем валли кирлĕ учебниксемпе ĕрену хатĕрĕсене туянаççĕ.

Шкул малтанхи уйăхсенче хутмалăх вутă çителĕклĕ хатĕрленĕ. Çак кунсенче хăшпĕр классене юсаса йĕркеleме тытăнаççĕ. Тĕрлĕрен учебниксемпе ĕрену хатĕрĕсене илме ял Совечĕ шкула укçа çителĕклех уйăрса панă.

Ст. АСЛАН.

Франçин учредительнăй пухăвне суйласси çинчен официальнăй йĕркепе пĕлтерни

ПАРИЖ, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). Министрсен совечĕн ĕнер пулса иртнĕ ларăвĕ хыççăн журналистсене информаци министерствинче министрсен совечĕ йышăннă решени çинчен официальнăй йĕркепе пĕлтернĕ. Пĕлтерÿре çапла каланă:

«Тĕплĕн сÿтсе-явнă хыççăн министрсен совечĕ учредительнăй пухăва суйласси çинчен тата государство власне вăхăтлăха организацилесси çинчен калакан закон проектне йышăннă. Вăл закон тăрăх, учредительнăй пухăва пурте сасăлас йĕркепе суйламалла. Çав закона пăхса тухма халех консультаци ассамблейине тăратмалла. Учредительнăй пуху пара вăхăтлăх правительствăн председательне суйласа лартмалла.

Пулас конституцие пурнăçа кĕртиччен государство власне организацилес шутпа вăхăтлăх ĕçсем тума палăртса хунă.

Учредительнăй пуху хатĕрленĕ конституцие çирĕплетме ăна халăх умне тăратмалла. Çав законопроекта çирĕплетес тĕлĕшпе халăх хушшинче референдум туса ирттермелле. Халăх ăна йышăнмасан, учредительнăй пуху депутатсен палатине туса хурать, вара 1875 çулхи конституци тăрăх сенат суйлаççĕ».

«ФРАНЦИЕ ÇĔНЕТМЕЛЛИ ГЕНЕРАЛЬНĂЙ ШТАТСЕН» ЛАРĂВĔ УÇАЛНИ

ПАРИЖ, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). Франс пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, паян Париж Шайо дворецĕнче «Франçие çĕнетмелли генеральнăй штатсен» ларăвĕ уçăлнă. Унăн ĕçĕсем июлĕн 14-мĕшĕччен пымалла. Генеральнăй штатсем демократилĕ республикăна хÿтĕлес ыйтăва, Франçие экономика, социальнăй тата культура тĕлĕшпе аталантарас ыйтусене сÿтсе-явмалла. Юлашки ларура атемпие гражданинăн экономика, политика тата социальнăй прависемпе обязанноçĕсем çинчен деклараци йышăнмалла.

Генеральнăй штатсен ĕçĕсем вĕçленнĕ хыççăн, пур делегатсем те йышăнна наказсене вăхăтлăх правительство пуçлăхне пама шутлаççĕ.

Президиума халăх хирĕç тăрса кĕрешекен советăн ертсе пыракан комитечĕн членĕсене суйланă. Генеральнăй штатсен пĕрремĕш ларăвне уçса, Луи Сайян 1789 çулхи генеральнăй штатсемпе 1945 çулхи генеральнăй штатсене танлаштарса хальхи генеральнăй штатсен демократилĕхĕ ытларах пулнине палăртнă. Учредительнăй пухăва суйламалли правительство проекчĕ пирки Сайян çапла каланă: «генеральнăй штатсен çакна кăтартса памалла: ассамблея пирĕн халăх никама пăхăнманлăхне упраса хăварнине палăртмалла, правительство ассамблея умĕнче ответлă пулмалла», тенĕ. Оратор чăн-чăн республикăлă çар епле вырăн йышăнса тăнине палăртса хăварнă тата тасату туса ирттерме кирли çинчен каласа панă.

ФРАНЦИЕ ÇĔНЕТМЕЛЛИ ГЕНЕРАЛЬНĂЙ ШТАТСЕН ИККĔМĔШ ЛАРĂВĔ

ПАРИЖ, июлĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Франс пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, ĕнер Франçие çĕнетмелли генеральнăй штатсен иккĕмĕш ларăвĕнче ирĕклĕхпе демократие хÿтĕлес ыйту тăрăх преписем пулса иртнĕ.

Çак ыйтупа Альбер Байе доклад туса панă. Вăл каланă тăрăх, халăх панă нумай наказсенче тасату ятăк пынине пăшăрханаççĕ. Петэна халĕ те суд умне тăратман. Лавале Испани Франçи аллине паман-ха. Пуçлăхсене мар, иккĕмĕш вырăн йышăнса тăнă çынсене кăна хĕнеççĕ. Малалла, тенĕ Байе, наказсенче ирĕклĕхе пĕтерсе хума тăрăшнине палăртаççĕ, вăл ирĕклĕхе хăвăртрах çавăрса илмелле. Наказсене çырнă çынсен тĕп требованийĕсем — Франçи революцийĕ вăхăтĕнче къаларса тăратнă этем прависене пурнăçа кĕртесси пулать. Оратор трестсене ĕлĕкхи феодалсемпе танлаштарнă. Франçие çĕнетес тесе, наказ çыракансем пĕрлĕхлĕ никама пăхăнман учредительнăй пуху пухма ыйтаççĕ. Малалла Байе, администраци реформисене тăвас тĕлĕшпе наказра палăртнă çĕнÿсем çинчен каласа, государствăн пысăк вырăнĕсене буржуйсене кăна мар, халăх ывăлĕсене те лартмалла, нацизмпа расизма тĕппипех пĕтерес тĕлĕшпе наказ çыракансем ирĕклĕхе юратакан çĕршывсемпе килĕшсе пурăнма кирлине кăтартса параççĕ, тенĕ.

Юлашкинчен Байе çапла каланă: хирĕç тăрса кĕрешекен организацисен нумай представителĕсемпе де Голль генерал хушшинче хальхи вăхăтра политикăлла хирĕçÿсем тухнă пулни те, де Голль 1940 çулта мĕлке позици йышăнса тăнине эпир маннастпăр, тенĕ.

Чылай ораторсем хыççăн тухса каланă Жак Дюкло правительство консультаци ассамблейин шухăшĕсене сахал асра тытнипе кÿреннĕ. Франçин аслă пуласлăхĕ,—тенĕ вăл,—демократине таччăн сыхăнса тăрать. Франçи аслă демократисен—Великобританин, СССР-ăн тата США-н тусĕ пулса тăрать. Франçире Франкопа Салазарăн тусĕсем пулас çук.

Пренире тухса каланă Д'астье, наказсенче тунă сĕнÿсене пурнăçа кĕртессине сăнаса тăма, хирĕç тăрса кĕрешекен халăх советне полномочи пама ыйтнă. Çак сĕнĕве йышăннă. Республика хăрушлăхра пулас пулсан, хирĕç тăрса кĕрешекен халăх советне генеральнăй штатсене пухма хушса хăварнă.

Юлашкинчен Байе резолюци вуласа панă, вăл резолюцие пĕрсаслăн йышăннă. Çав резолюцире наказсенче панă сĕнÿсене кĕскен палăртса хунă. Унта çаксем çинчен калана: тивĕçлĕ тасату ирттересси, нимĕçсене пулăшакансене хирĕç кĕрешесси, ирĕклĕх прависене çĕнĕрен пурнăçа кĕртесси, этем прависене хисеплесси, государство тата государство шкулĕсем чиркÿрен уйăрăлса тăрасси, трестсене пĕтересси, ĕçхалăхĕшĕн тивĕçлĕ социальнăй реформăсем тăвасси тата вăл реформăсене колонисемпе протекторатсене çитересси, никама пăхăнман учредительнăй пуху пухасси, управленин кивĕ аппаратне çĕнетесси çинчен калана.

Лăпкă океан çинчи вăрçă

ВАШИНГТОН, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). США-н Лăпкă океанри флочĕн штабĕ çапла пĕлтерет: июлĕн 10-мĕшĕнче, тул сутăлса килнĕ вăхăтра, авианосецсем çинчи самолетсем Токио районне вĕçсе пырса тапăннă. Çав операцие хутшăннă эскадрăра 4 авианосец, 4 линкор, 4 крейсер тата сахалтан та 14 эсминец пулнă.

ЛОНДОН, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Токио районне бомбăсем пăрахма пуçланăранпа 8 сехет иртнĕ хыççăн та Японие тапăнма пăрахман. Çав вăхăт хушшинче японецсен пĕр самолет та курăнман. Бомбăсем пăрахнă объектсем хушшинче Токио районĕнчи 80 аэродром пулнă.

ВАШИНГТОН, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). США-н çар министерстви çапла пĕлтерет: американецсен хăваттăрăн та хăваттă «Вĕçекен крепость» йышши бомбардировщикĕсен пысăк соединенийĕсем, Мариан утравĕсем çинчен вĕçсе хăпарса, июлĕн 10-мĕшĕ ыран тенĕ чух çĕрле Гифу, Сакаи, Бакаяма, Сендай тата Искаици хулисене (Хонсю утравĕ) тапăннă, вут хыптаракан бомбăсем пăрахнă.

НЬЮ-ЙОРК, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). Ассошиэйдет пресс агентстви пĕлтернĕ тăрăх, Хонсю утравне тапăннă çĕрте американецсен «Вĕçекен крепость» йышши хăваттăран та хăваттă 500—550 бомбардировщикĕ пулнă. Вĕсем 3.500 тонна вут хыптаракан бомбăсем пăрахнă.

Танжер ыйтăвĕ пирки

ЛОНДОН, июлĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). Рейтер агентствин Парижри корреспонденчĕ пĕлтернĕ тăрăх, июлĕн 10-мĕшĕнче каçхине Англин ют çĕршыв ĕçĕсен министерстви Францин ют çĕршыв ĕçĕсен министрне Бидона нота панă. Çав нотăра Танжер пирки пухăнмалли конференцие пуçтармашкăн тăхтама ыйтнă. мĕншĕн тесен Англи правительстви çав конференцие Совет Союзне чĕнес ыйтăва пăхса тухма ĕлкĕреймен-ха.

Июлĕн 11-мĕшĕнче Франçин ют çĕршыв ĕçĕсен министерстви акăлчансене хирĕç çапла ответ панă: Франçи шутланă тăрăх, халех экспертсен конференцине пухмалла, çав конференци Танжера Франко генерал ярса иличчен пулнă пек йĕрке тума хатĕрлесе хумалла, Франçи çав конференцире совет представителĕсем пулассине килĕшет. Потăра тата çапла калана: Танжерта вăрçă пуçланиччен пулнă йĕркене улăштарас тесе шутласан, вара пысăкрах конференци пухас пулать, вăл конференцире 1906 çулта Алжесирасри договора алă пуснă державăсем пурте пулмалла.

АФИНЫ ХУЛИНЧИ ФАШИСТЛА МИТИНГ

АФИНЫ, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). Июлĕн 8-мĕшĕнче Афины хулинче «наци çамрăкĕсем» тенисен митингĕ пулса иртнĕ. Митинга хурал батальонĕсен организаторĕ Зонатас, Гервас, Кулумбакис, Греции хĕçпăшăллă вăйсен епископĕ Понтелеймон тата «Х», «Пеан», «Эдес», «Триена» ятлă фашистла тата монархистла организацисен членĕсем пулнă. Тухса каланисем пурте Совет Союзне, Югославие, Албание тата Болгарие хирĕç каланă. Метаксасăн фашистла режимне мухтанă.

Ораторсенчен пĕри Пагулатос çапла каланă: «Грексемпе союзниксен çарĕсем Сурçĕр Эпира халех йышăнмалла. Союзниксем çапла тăвас темеççĕ пулсан, эпир вăл ĕçе хамăрах тăвăпăр... Монархистла организацисем хĕçпăшала тавăрса пама шутламаççĕ, мĕншĕн тесен шалти тата тулашри тăшмансемпе хĕçпăшал чĕлхипе каласма вăхăт çитрĕ».

Тухса каланă чухне трибуна çинче тата вырăнсенчен çапла кăшкăрнисем илтĕнчĕ: «Титона, коммунистсемпе болгарсене вилĕм! Софияна, Мускава, Белграда тата Тиранăна илер! Эпиртан пуçласа Мускава çитиччене хĕрлĕ фашизма пĕтерер! Захариздиса вилĕм! Коммунистсене çакса вĕлерер! Тĕп пултăр Варкиз, сывă пулччăр король тата Булгарис!»

Митинга Афины хулинчи радио тăрăх панă. Пропаганда министрĕ Закинфинос ТАСС корреспонденчĕн ыйтăвĕсем çине ответлесе, çак пуху правительство ирĕк панипе пулса иртнине çирĕплетнĕ. Закинфинос çапла каланă: митингра тухса каламалли сăмахсенче, малтанах çырса хурса мана кăтартнисенче «усалли нимĕн те пулман», тенĕ.

РУМЫНИРЕ ЛЕГИОНЕРСЕН БАНДИНЕ ТЫТСА ХУПНĂ

БУХАРЕСТ, июлĕн 12-мĕшĕ. (ТАСС). «Скынтейя» хаçат пĕлтернĕ тăрăх, Арада хулинче полици органĕсем легионерсен (Румынири фашистсен) бандине тытса хупнă. Çав банда гитлеровецсемпе легионерсене суя документсем туса парса тăнă. Мĕн пурĕ 5 легионера тытса хупнă. Вĕсене легионерсен 1941 çулта пулнă восстанийĕн участникĕ Каланич ертсе пынă, ăна та тытса хупнă. Легионерсене тытса хупас ĕç малалла пырать.

БЕЛЬГИ ПОЛЬША ХАЛĂХ ПĔРЛĔХ ПРАВИТЕЛЬСТВИНЕ ЙЫШĂННА

БРЮССЕЛЬ, июлĕн 10-мĕшĕ. (ТАСС). Брюссельри радио пĕлтернĕ тăрăх, Бельги правительстви Польша Халăх Пĕрлĕхĕн Правительствине йышăнса унпала дипломатиллĕ сыхăнусем тытма йышăннă.

Ответлă редактор В. Я. ЯКОВЛЕВ.

РЕСПУБЛИКĂРИ КОЛХОЗСЕНЧЕ 1945 ÇУЛХИ ИЮЛĔН 10-мĕшĕ ТĔЛНЕ ÇЕРТМЕ ТĂВАС ТАТА ÇУМ ÇУМЛАС ĔÇ МĔНЛЕ ПЫНИНЕ КАТАРТАКАН

СВОДКА

(процентпа)

РАЙОНСЕМ	Çĕртмĕ тунă	Тăштырăсем сумланă	Пахча-çимĕç сумланă
Ишлей	102,7	85,1	67,7
Чурачăк	101,8	85,9	73,2
Вăрнар	101,7	87,2	98,5
Канаш	101,5	100,0	93,9
Сĕнтĕрвăрри	100,9	51,5	56,0
Çĕрпÿ	100,4	100,0	100,0
Советски	100,3	49,9	74,6
Октябрьски	100,2	60,5	100,0
Сĕнтĕр*)	100,1	68,4	62,0
Етĕрне	100,0	94,8	100,0
Шăхасан	100,0	80,5	67,0
Муркаш	100,0	58,3	90,0
Елчĕк	99,9	93,7	100,0
Калинино	99,1	64,8	73,0
Красноармейски	99,0	84,7	95,4
Шупашкар	98,3	41,9	77,1
Вăрмар	94,2	69,9	85,1
Куславкка	93,2	69,0	27,8
Хĕрлĕ Чутай	89,5	100,0	98,0
Элĕк*)	87,8	58,8	33,3
Первомайски	81,8	82,3	100,0
Йĕпреç	79,7	89,0	52,8
Çĕмĕрле	76,0	38,6	100,0
Тăвай	72,1	78,4	57,3
Шăмăршă	70,5	100,0	100,0
Комсомольски	70,4	100,0	100,0
Чкаловски	68,9	75,9	100,0
Улатăр	51,9	73,4	52,4
Пăрачкав	50,5	52,7	20,0
Кувакино	22,7	72,9	37,5

*) Июлĕн 5-мĕшĕ тĕлне илнĕ даннăйсем.

РЕСПУБЛИКĂРИ МТС-сенче 1945 ÇУЛХИ ИЮЛĔН 10-мĕшĕ ТĔЛНЕ КОМБАЙНСЕМПЕ МОЛОТИЛКăСЕМ ЮСАС ĔÇ МĔНЛЕ ПЫНИНЕ КАТАРТАКАН

СВОДКА

(процентпа)

МТС-сем	Комбайнсем юсанă.	Молотилкăсем юсанă.
Йĕпреç	91,6	84,6
Красноармейски	90,0	50,0
Сĕнтĕр	77,7	25,0
Шăхасан	75,0	80,0
Куславкка	72,7	45,4
Шупашкар	71,4	36,3
Улатăр	70,0	66,6
Канаш	69,2	—
Çĕмĕрле	66,6	33,3
Калинино	57,1	46,1
Хĕрлĕ Чутай	57,1	30,0
Ишлей	55,5	50,0
Комсомольски	53,3	33,3
Вăрмар	50,0	30,0
Сĕнтĕрвăрри	50,0	11,1
Елчĕк	34,7	37,5
Чкаловски	30,4	50,0
Сурмайдан	29,4	40,0
Тăвай	29,4	35,7
Октябрьски	28,5	35,3
Вăрнар	16,6	25,0
Етĕрне	14,2	—
Çĕрпÿ	12,5	44,4
Первомайски	—	—
Элĕк	—	—
Сиява	—	—
Шăмăршă	—	—
Пăрачкав	—	—
Кувакино	—	—

Конюхсене ĕçкунĕ мĕнле тÿлемелле

СССР Совнаркомĕпе ВКП(б) Центральный Комитечĕн конюхсене ĕçшĕн уйрăм сдельщина тăрăх, вĕсем пăхакан лашасен самăрлăхне кура тата вĕсене мĕнле усрани тăрăх тÿлеме сĕнчĕç. Анчах та чылай колхозсенче конюхсене ĕçкунĕ çырса панă чухне вĕсем лашасене мĕнле пăхнине шута илмеççĕ.

Улатăр районĕнчи Сталин ячĕпе тăракан колхозра конюхсене вĕсен ĕçĕн пахалăхĕ тăрăх мар, миçе кун ĕçленине шута илсе ĕçкунĕ тÿлеççĕ. Çак колхозри конюх Ф. И. Яковлев март уйăхĕнче 26 кун ĕçленĕ. Çакăнпăн ăна 40,65 ĕçкунĕ, Шувалин конюха вара 31 кун ĕçленĕшĕн 52 ĕçкунĕ тÿленĕ. Конюхсене ĕçшĕн пурне те пĕртан тÿлени лаша пăхас ĕçе лайăхлатма чăрмантаракан сăлтавсенчен пĕри пулса тăрать.

СССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн инструкцийĕ тăрăх, конюхсен ĕçне уйрăм сдельщинăпа хакласа тÿлемелле. Лаша самăр, таса пулсан, конюха пĕр лаша пăхнăшăн 0,12 ĕçкунĕ тÿлеççĕ. Лаша самăрлăхĕ вăтам пулсан, конюха кашни лашашăн 0,09 ĕçкунĕ, самăрлăхĕ начар пулсан татах та сахалтарах тÿлемелле. Пĕтĕ кĕсрене, пĕтĕленни 6 уйăх иртнĕ хыççăн тата хăмласан тихине амăшĕнчен уйăричен пăхнăшăн, кĕсре мăнтăр та таса пулсан, конюха кашни кĕсрешĕн кунне 0,17 ĕçкунĕ, кĕсрен самăрлăхĕ вăтам пулсан—0,12 ĕçкунĕ, кĕсре ырхан пулсан унтан та сахалтарах тÿлеççĕ. Унсăр пуçне, кĕсресене чуптарса пĕтĕлентернĕ пулсан, конюха тата 5 ĕçкунĕ хушса тÿлеççĕ. Тихасене планпа кăтартнă чухлĕ пăхса çитĕнтерсен кашни тихашăн конюха 25 ĕçкунĕ таран тÿлеççĕ.

Сĕнтĕр районĕнчи «Колос» колхозăн конюхĕ Зоя Алексеева 12 лаша, вăл шутра 4 кĕсре пăхать. Халĕ 3 кĕсри панă 10 кĕсререн 6 тиха илсе вĕсене амăшĕнчен уйăраччен пăхса çитĕнтерсен, кашни тихашăн 15 килограмм тĕштырă тÿлеççĕ. 6 тихаран ытларах пăхса çитĕнтерсен, кашни тихашăн 30 килограмм тÿлемелле. Унсăр пуçне, конюх çак ĕçсемшĕнех пĕр пăру е 4 уйăха çитнĕ 2 путек илет. 10 кĕсререн каярах пăхакан конюха та çав шутранах, мĕн чухлĕ пăхнине шутласа тÿлеççĕ.

Сĕнтĕр районĕнчи «Колос» колхозрах конюх Вернов юлташ 10 ĕç лашине пăхать, вĕсенчен 6 кĕсре. Вернов пăхакан ултă кĕсрене иртнĕ 1944 çулта чуптарса тата пĕтĕлентерсе хăварнă. Вернова çăвăнпăн ĕçкунĕ çумне хушса 30 килограмм тĕштырă тÿленĕ. Кăçал Вернов пăхакан 6 кĕсри те хăмланă. Вернов юлташ çак тихасене амăшĕсенчен уйăраччен лайăх пăхса çитĕнтерсен 4 тихашăн 15-шер килограмм тата 2 тихашăн 30-шар килограмм тырă илет. Çапла вара вăл пĕтĕмпе 150 килограмм тырă илет. Унсăр пуçне, Вернов юлташ колхозран пĕр пăру е 4 уйăха çитнĕ 2 путек илет.

Конюхсем лайăх ĕçлесен, кашни тихана пăхса çитĕнтерсен тата кашни кĕсрене чуптарса хăварсан, ĕçкунĕ çумне хушса тÿлемелли йĕрке тăрăх тĕштырă илме пултараççĕ.

Колхоз правленийĕсен лаша ĕрчетес ĕçе лайăх аталантарса пырас тесен, хушса тÿлемелли закона пĕр пăркаланмасăр пурнăçласа пымалла.

М. МЕЛЬНИКОВ,
Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн лаша ĕрчетес енĕпе ĕçлекен управленийĕн начальникĕ.

М. ОБРУЧНИКОВА,
Чăваш АССР Çĕрĕç Халăх Комиссариачĕн зоотехникĕ.

Хусанти стоматологи институчĕ 1-мĕш курса вĕренме илет.

Института вăтам шкултан вĕренсе тухнисене илеççĕ. Отличниксемĕр пуçне ыттисен вырăс чĕлхипе тата литературипе (сăмахпа каласа тата çырса), химипе тата физикăпа экзамен памалла. Экзаменсем сентябрĕн 1-мĕшĕнче пуçланаççĕ.

Ытти хуласенчен килекен студентсене пурăнма вырнаçтараççĕ. Рабочисен нормипе апат-çимĕç параççĕ. Стипенди парасси ытти институтсенчи йĕркепех пулать.

Заявлениесемпе документсене çак адреспа ямалла: гор. Казань, улица Буглерова, 16.

Наркомгражданстройăн Чăвашстрой тресчĕ Шупашкарта ялан ĕçлеме çакăн пек работниксем кирлĕ: каменщиксем, бетонщиксем, платниксем, столярсем, штукатурсем, малярсем, кровельщиксем, мотористсем, шоферсем, слесарь-металистсем, сантехника слесарĕсем, электромонтерсем, грузчиксем тата тĕрлĕ специальноçсене вĕренме учениксем кирлĕ.

Мĕнпур работниксене чугун çул транспортĕнче тата çыхăну ĕçĕнче ĕçлекенсемпе пĕртан апат-çимĕç карточки параççĕ.

Çак адреспа ыйтса пĕлмелле: гор. Чебоксары, Красная площадь, д. № 7.

Завода çакăн пек работниксем кирлĕ: инженер-электриксем, техник-электриксем, конструкторсем, метала сивĕлле ĕçлекен технологсем, экономистсем, бухгалтерсем тата çак специальноçсене пĕлекен рабочисем: токарьсем, револьверщиксем, фрезеровщиксем, слесарь-инструментальщиксем, юсакан слесарьсем, сборщиксем, электромонтерсем, прессовщикем, штамповщиксем, шофersем, лавçăсем, грузчиксем, каменщиксем; платниксем, столярсем, штукатурсем, малярсем тата ытти-сем те. Вахтерсем, пушарпа кĕрешекен работниксем, пулăшакан рабочисем, уборщицăсем кирлĕ. Строительствăпа транспорт рабочийĕсене общежитие вырнаçтараççĕ.

Вăтам шкултан вĕренсе тухнисене инструкторсем, лаборантсем пулма вĕрентме илеççĕ. Вĕрентнĕ вăхăтра уйăхне 300—400 тенкĕ укçа тÿлеççĕ, уйрăм списокри рабочисемпе тан апат-çимĕç параççĕ.

Çак адреспа ыйтса пĕлмелле: г. Чебоксары, ул. Карла-Маркса, 80, Бюро пропусков.

Росглаввинон Шупашкарти эрех комбинатне ялан ĕçлеме бухгалтерсем, ответлă исполнитель, снабженипе сбыт агенчĕсем, кладовщиксем кирлĕ. Çак адреспа ыйтса пĕлмелле: гор. Чебоксары, ул. Коммунальная Слобода, 21.

Хусанти С. М. Киров ячĕпе тăракан химипе технологи институчĕ вĕренме илет.

Института 17 çултан пуçласа 35 çула çитнĕ çынсене, вăтам шкултан вĕренсе тухнисене илеççĕ. Отличниксемĕр пуçне пурин те математикăпа, физикăпа, химипе, вырăс чĕлхипе, литературăпа, ют çĕршыв чĕлхипе экзамен памалла. Экзаменсем сентябрĕн 1-мĕшĕнче пуçланаççĕ.

Институтра 3 факультет пур: 1) механика факультечĕ, 2) технологи факультечĕ, 3) боеприпас факультечĕ.

Студентсене общежитие вырнаçтараççĕ, стипенди параççĕ, кунне виçĕ хут апатлантараççĕ. Институтра столовăй, подсобнăй хуçалăх, ОРС, парикмахерскăй, атă-пушмак тата тумтир юсакан мастерской пур.

Документсене çак адреспа ямалла: гор. Казань, ул. Карла Маркса, 6.

Чăвашпотребпромсоюза Шупашкарта ĕçлеме ревизи группин руководителĕ тата ревизорсем кирлĕ, артельсенче ĕçлеме—главнăй бухгалтерсем, старшă бухгалтерсем кирлĕ. Ĕç укçи—калаçса татăлнă тăрăх пулать. Çак адреспа ыйтса пĕлмелле: гор. Чебоксары, ул. Заводская, 12.

РЕДАКЦИ АДРЕСĔ: г. Чебоксары, ул. Володарского, 5, Дом печати, ТЕЛЕФОНСЕМ: редакторăн — 0—67, заместителĕн — 2—89, секретариатăн — 4—26, пропаганда пайĕн — 2—89, парти пурнăç пайĕн 3—99, промышленность пайĕн — 3—97, ялхуçалăх пайĕн — 3—99, рабселькорсен пайĕн — 0—67, издательство конторин — 0—23.

НТ 00374 Типография № Управлени.. полиграфпромышленности при СНК ЧАССР. Заказ №2, ф. 6. 39 42 п. п. Тираж 16.000